

ANGELUKO IKASLEAK.OSOGUNERO ERAKASKERA1996-97 - IKASURTEA.SEIGARREN ERAKASPENA.

11

I ELHEKETA. ASTE HUNTAKO SOLAS-GAIA

1. Zerok ito zuen anderea? Nola ehortzi zuten?
2. Muthila eta seia egkonda behar zirenu?
3. Zer erabaki zuten deriuaren ukaitzeko?

IIMUSDE HAGO

Musde Hago ezkondua zen Gazteluberriko primarekin eta biziki aberatsak ziren. Anderea esperantzetan zen. Egun batez, bazkariteko, xerri zangoak jaten zituztelarik, andeari zintzurrerat hexur bat hain gaizki lerratu zitzaion eta han kokatu, nun ez baitzen ez jausten ez igaiten ahal. Gaixo anderea itotzen ari zen. Biharamun goizean hila atxeman zuten ohean. Jauna arras xangrinatua zen eta bere emaztea Kabro eder batean ehortzarazi zuen jarririk: soinean eman-arazi ziozkan bere joia guziak, urrezko erraztun, lepoko, petent, esku-muturreko eta bertze.

Jauregian baziren bi mutil-neskato elgarrekin ezkondu nahiak, baina diru guti zutenak. Aratsean, mutilak-erran zion neskatoari:

— Nahuna joan gaiten andearearen emaztunen harizera? Saliuko tinagu. Diru hainitz eginik, bizitzekoa ukanez dinagu.

— Baina, ihardetsi zion emazte gaiak, jaunak jakiten badu, preso eman-araziko gaitik edo berdin hurkaraziko.

Musde Hago, ordea, hain zen xangrinatua, ez baitzen ohetik jaikitzen ere. Gauak gauari, bi gazteak badoatzi elizarat. Mutilak aitzur bat ekarri zuen tonbaren idekitzeko. Han sartu-ta, andeari kendu zioten soinean zuen urte guzia.

Anderea bizi zenean-biziki gaixtoa zen. Hargatik, tonbatik jalgi gabe, mutilak aintzur-giderraz ukaldi bat eman zion lepoaren eta sorbaldairen arte hortan, ziolarik:

— No! Urdesa! Aski sofriarazi naun. Orai hago hor, hila eta sekulakotz hila!

Baina, kolpeari esker, hexurra jalgi zen hilaren zintzurretik. Andereak hatsa bildu zuen:

— Oisus! erran-zuen emazteak, sendatu nauk! Itotzen ari nindukan!

Mutila eta neskatoa, iziturik, ihesari eman ziren, anderea xutitzen zelarik eta tonbatik ateratzen heien ondotik. Baina Musde Hago hain zen dõhatsu bere emaztea bizirik ikusteaz nun barkatu baitzeien bi ohoineri.

Zenbait ilabeteren buruan, andereak seme eder bat eman zuen mandurat, eta jendeak zioten: "Musde Hago gaztea sortu baino lehen ehortzia izan zen!"

Nahuna = Nahi dun - a (a interrogatif)  
Tinagu = ditinagu.

III ADITZ IKASKUNTZA

31. Ziozkan 32 Nahuna

33 Joan gaiten 34 ziolarik, zioten

31. UKAN Conj. à dble cplt. Indic. Imparf.

O. Plur. Hari = à elle, à lui. C.T. Sing

Nik nizkion = nizkan = Je les lui avais

Zuk ziozkion = ziozkan = Vous les lui aviez

Harek ziozkion = ziozkan = Il les lui avait

Guk giozkion = giozkan = Nous les lui avions

Zuek ziozkioten = ziozkatzen = Vous les lui aviez

Heiek ziozkioten = ziozkatzen = Ils les lui avaient

Emaiten ziozkan = il les lui donnait

32. UKAN Conj. Familière - Indic. Présent

A. Homme A. Femme O. Sing.

O. Pluriel

Nik diat = diat = je l'ai ditiat = ditinat

Heik duk = dun = tu l'as dituk = ditun

Harek dik = din = il l'a ditik = ditin

Guk diagu = diagu = nous l'avons ditiaugu = ditinagu

Zuek diague = diague = vous l'avez ditiaugu = ditinague

Heiek die = dine = ils l'ont ditie = ditine

33. IZAN Subjonctif Présent.

Ni izan nadin = que je sois

Hi -" - hadin = que tu sois

Zu -" - zaiten = que vous soyez

Hura -" - dadin = qu'il soit

Gu -" - gaitezen = gaiten = que nous soyons

Zuek -" - zaitezten = que vous soyez

Heik -" - daitezen = qu'ils soient